OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Demokratia- ja julkisoikeusosasto **Lausunto**

3.6.2021

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

K 3/2021 vp Hallituksen vuosikertomus 2020 – Oikeusministeriön lausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan ehdotuksesta hyväksytyistä lausumista, lausumat 4 (osin) ja 5 (osin):

Oikeusministeriö täydentää hallituksen vuosikertomuksessa 2020 esitettyä seuraavasti:

Yhdenvertaisuusvaltuutetun kertomus eduskunnalle 2018 (K 6/2018 vp – EK 45/2018 vp):

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto

1. arvioi lainsäädännön mahdollisia muutostarpeita yhdenvertaisuuslain toimivuutta koskevan tutkimushankkeen päätyttyä,

1. Yhdenvertaisuuslain toimivuutta tarkastelevan hankkeen (VN-TEAS hanke) tulokset on julkaistu 25.11.2020 ja hankkeen tuloksia on tarkoitus hyödyntää yhdenvertaisuuslain osittaisuudistuksen suunnittelussa. Lain toimivuutta tarkastelevan hankkeen ja muun soveltamiskäytännön myötä on noussut esiin eri tyyppisiä lainsäädännön selkeyttämis- ja kehittämistarpeita, joita käsitellään tarkemmin lakiuudistuksen valmistelun yhteydessä.

Yhdenvertaisuuslain osittaisuudistukseen liittyvää työryhmää ja työsyrjintää käsittelevää alajaostoa ollaan juuri asettamassa ja niiden tehtävänä on arvioida lainsäädännön muutostarpeita hyödyntäen myös VN-TEAS hank-

PostiosoitePostiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

keen tuloksia. Työryhmän ja alajaoston on tarkoitus aloittaa työnsä kesäkuussa 2021 ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa kevätistuntokaudella 2022.

Tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle 2018 (K 22/2018 vp – EK 49/2018)

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto

5. selvittää mahdollisuudet nimetä riippumaton toimielin Istanbulin sopimuksen velvoitteiden toimeenpanon seurantaan ja arviointiin sekä tarvittaessa valmistelee siihen liittyvät lainsäädäntömuutokset sekä antaa seuraavan nelivuotiskauden aikana selvityksen työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle Istanbulin sopimuksen velvoitteiden kansallisen toimeenpanon etenemisestä sekä yhteensovittamiselimen laatimien toimenpiteiden toteutumisesta ja niiden vaikuttavuudesta,

5. Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan perustetaan itsenäinen ja riippumaton naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävä. Lainvalmistelu on tarkoitus käynnistää keväällä 2020 ja tehtävä voisi käynnistyä vuonna 2021.

Naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävän perustamista valmistellaan parhaillaan oikeusministeriössä virkatyönä. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa syksyllä 2021. Tehtävä voisi käynnistyä vuonna 2022.

Luonnos hallituksen esitykseksi oli lausuntokierroksella alkuvuodesta 2021 ja lausunnoista on laadittu oikeusministeriössä yhteenveto. Esitysluonnoksesta on lisäksi pyydetty lausuntoa tietosuojavaltuutetulta toukokuussa 2021.

Esitysluonnoksen mukaan naisiin kohdistuvan väkivallan raportoija seuraisi naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa, kansallisen lainsäädännön toimivuutta ja kansainvälisten velvoitteiden toteutumista sekä seuraisi ja arvioisi naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan vastaisia toimintaperiaatteita ja toimenpiteitä. Tavoitteena on antaa naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävä olemassa olevalle, hallinnosta itsenäiselle ja riippumattomalle toimijalle. Esitysluonnoksessa tehtävää esitetään yhdenvertaisuusvaltuutetulle.

6. huolehtii tasa-arvolainsäädännön toteuttamisen ja valvonnan edellyttämistä voimavaroista sekä turvaa tasa-arvotyötä tekevien kansalaisjärjestöjen mahdollisuudet tehdä pitkäjänteistä työtä tasa-arvon edistämiseksi.

6. Tasa-arvovaltuutettu valvoo naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) noudattamista. Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmassa on linjattu, että ihmisoikeusongelmien tunnistamisen ja raportoinnin ongelmiin puututaan määrätietoisesti turvaamalla muun muassa erillisvaltuutettujen toiminta. Tähän liittyvä lisämääräraha mahdollistanee uuden viran perustamisen tasa-arvovaltuutetun toimistoon vuonna 2022. Valtuutetun verrattain pienissä resursseissa korotus on merkityksellinen ja sillä voidaan vahvistaa toimintaa.

Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2022-2025 sisältää suunnitellun korotuksen tasa-arvovaltuutetun määrärahaan.

Muiden lausumien osalta oikeusministeriöllä ei ole lisättävää siihen, mitä hallituksen vuosikertomuksessa 2020 on todettu.

neuvotteleva virkamies Johanna Hautakorpi